

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2010-2011

Literatura catalana

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

1. Expliqueu com estructura Montserrat Roig les històries que narra en la novel·la *Ramona, adéu* i quins mecanismes fa servir per a donar unitat i cohesió al relat.
[3 punts]
2. A *Allò que tal vegada s'esdevingué*, Joan Oliver manipula el referent bíblic i hi introdueix una perspectiva còmica i humorística. Reflexioneu sobre aquest fet, esmenteu dos recursos humorístics emprats per Joan Oliver i il·lustreu-los amb exemples concrets extrets de l'obra.
[2 punts]

3. Comenteu el poema següent, que forma part de *Visions i cants*, de Joan Maragall. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) la contextualització del poema en el llibre i la significació que té dins «Els tres cants de la guerra»;

b) l'anàlisi de la mètrica i la rima;

c) la reflexió sobre la relació entre la guerra i Espanya.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

ODA A ESPANYA

Escolta, Espanya, — la veu d'un fill
que et parla en llengua — no castellana:
parlo en la llengua — que m'ha donat
la terra aspra:
en 'questa llengua — pocs t'han parlat;
en l'altra, massa.

T'han parlat massa — dels saguntins
i dels qui per la pàtria moren:
les teves glòries — i els teus records,
records i glòries — només de morts:
has viscut trista.

Jo vull parlar-te — molt altrament.
Per què vessar la sang inútil?
Dins de les venes — vida és la sang,
vida pels d'ara — i pels que vindran:
vessada, és morta.

Massa pensaves — en ton honor
i massa poc en el teu viure:
tràgica duies — a mort els fills,
te satisfieies — d'honres mortals,
i eren tes festes — els funerals,
oh trista Espanya!

Jo he vist els barcos — marxar replens
dels fills que duies — a que morissin:
somrients marxaven — cap a l'atzar;
i tu cantaves — vora del mar
com una folla.

On són els barcos? — On són els fills?
Pregunta-ho al Ponent i a l'ona brava:
tot ho perderes, — no tens ningú.
Espanya, Espanya, — retorna en tu,
arrenca el plor de mare!
Salva't, oh!, salva't — de tant de mal;
que el plor et torni fecunda, alegre i viva;
pensa en la vida que tens entorn:
aixeca el front,
somriu als set colors que hi ha en els núvols.

On ets, Espanya? — No et veig enlloc.
No sents la meua veu atronadora?
No entens aquesta llengua — que et parla entre perills?
Has desaprès d'entendre an els teus fills?
Adéu, Espanya!

1898

Opció B

1. Després d'haver llegit i estudiat l'obra poètica de Màrius Torres, comenteu el fragment següent, extret d'un article del poeta intitulat «Veritats sobre els jocs florals», publicat el 1936 al periòdic *L'Ideal*. Relacioneu-lo amb la manera que té de concebre la poesia, amb els temes que explora el poeta i amb l'actitud que adopta respecte de la poesia i la vida.

[3 punts]

Hi ha molta gent que creu encara que un poeta és un senyor que col·lecciona flors i violes i englantines i que, quan en sap molt, el proclamen Mestre en Gai Saber. Temps enrere, això devia ser gairebé cert. Però avui és rodonament fals. La poesia moderna, millor es diria la poesia autèntica, no té res a fer en un escenari.

2. Expliqueu com el record i la fixació d'aquest en l'escriptura motiven Maria Àngels Anglada a l'hora d'escriure *Quadern d'Aram*, i el paper que exerceixen aquests dos elements en la novel·la.

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent de *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà (acte I, escena XIV). Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- Situeu el text, contextualitzeu-lo en l'argument de l'obra i indiqueu el paper dels diversos personatges.
 - Assenyaleu quins elements de l'escena avancen fets que es desenvoluparan després i, en especial, el sentit del diàleg breu entre en Gepa i en Marçal, en vista dels esdeveniments posteriors.
 - A què es refereixen quan parlen de pagar la quinzena i quin paper té en l'obra aquest fet?

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

MARIA ROSA: Teniu una carta! Doneu-me-la de seguida! La carta!

TOMASA: Malviatge el xicot!

MARIA ROSA (*a la TOMASA*): Tu la tens, tu! Dóna-me-la!

QUIRZE: No, Tomasa!

MARIA ROSA: La carta! Que m'esteu matant, i potser hi ha notícies alegres. Jo bé te la donaria si fos del Quirze.

TOMASA: Té, que no puc més!

MARIA ROSA (*prenent-la*): Ah!

TOMASA: Veureu: ella és la seva dona.

MARIA ROSA (*mirant-la sense llegir-la*): No és de l'Andreu; i ve de Ceuta! (*Mirant la firma.*) No conec a qui l'ha escrita! Me fa por de llegir-la!

QUIRZE: Veuràs: deixa-la estar, la carta. (*L'hi vol prendre. En MARÇAL no es pot contènnir i intervé.*)

MARÇAL: No! Tot, tot; que ho llegeixi. (*Canviant de cop, amb fingida indiferència.*) Sí; val més... val més saber-ho.

MARIA ROSA (*llegint*): «Molt senyor meu, com a cunyat del presidiari Andreu, tinc el sentiment de donar-li una mala notícia.» Reina Santíssima! (*La MARIA ROSA vol seguir llegint i a cada punt s'ha d'eixugar els ulls perquè no veu les lletres. Parlaran tots els altres a mitja veu.*)

QUIRZE (*a en GEPÀ*): Què li deu haver succeït al pobre xicot?

GEPÀ (*a en QUIRZE*): I si fos mort?

BADORI: Pobre Andreu!

TOMASA: I pensar que això li podia haver passat al Quirze!

CALAU (*anant a trobar a en MARÇAL*): Potser ha fugit!

MARÇAL (*a part*): Que ha fugit! Ho veureu si ha fugit! (*En acostar-se a la MARIA ROSA perquè segueixi llegint, ella ja ho fa.*)

MARIA ROSA: «Una... una mala notícia. L'Andreu estava trist cada dia, sense voler tastar cap aliment, cridant sempre: "Jo sóc innocent!"...» (*Pausa curta. En MARÇAL es va apartant aterrat. Cau assegut i es torna a alçar mirant si ningú l'observa.*) «...i, per últim, ahir dijous, a les nou del vespre, va morir!» Ah, l'Andreu de la meua vida i de la meua ànima! Que sóc desgraciada! (*Abraçada a en QUIRZE i a la TOMASA.*)

QUIRZE: Germana!

TOMASA: Ai, criatura, quina mala sort!

BADORI: Pobre xicot!

GEPÀ: Ha sigut la seva planeta!

Pausa; tothom amb el cap baix plorós. En MARÇAL un xic apartat. En aquest moment se sent comptar diners i en XIC se'n va al fons i torna.

XIC (*a mitja veu a en CALAU*): Aquí al costat el capatàs ha començat a pagar la quinzena.

CALAU (*a un altre treballador*): Que paguen la quinzena.

TREBALLADOR (*a un altre*): La quinzena.

Tots se'n van sense confusió. Això no té de resultar còmic. Sols quedaran a l'escena la MARIA ROSA, la TOMASA, en QUIRZE, en BADORI, en GEPÀ i en MARÇAL, que estarà un xic apartat dels altres. El dringar dels diners té de sentir-se fins que hagi caigut el teló.

MARIA ROSA: L'Andreu de la meua vida! Jo sóc innocent! I ho deia al morir-se! Oh!, si jo trobés l'«assessino»! Marçal: l'Andreu és mort.

En MARÇAL no aixeca el cap. La MARIA ROSA queda mig accidentada als braços de la TOMASA i d'en QUIRZE.

TOMASA: Maria Rosa!

QUIRZE: Germana!

GEPÀ (*va per darrere i posa la mà a l'espatlla d'en MARÇAL, que se sorprèn*): Marçal: és mort, l'Andreu. Ara tu a cobrar.

MARÇAL: Sou molt mal pensat. Si jo no la vull festejar a la Maria Rosa.

GEPÀ (*tot anant-se'n*): No! Si vull dir que allà ens paguen.

MARÇAL (*a part*): Sospita que me l'estimo... i res més. Això rai! Ara ja és meua.

S'han de sentir sens interrupció els gemecs de la MARIA ROSA. Pel fons travessarà l'escena un carro carregat de trastos, anant-hi al voltant gent alegre.

